

Jeg har meget stor respekt for hr. Estrups historiske indsigt, men på det punkt bliver jeg desværre nødt til at meddele ham, at han tager fejl. Og jeg tror, at hvis hr. Estrup havde haft mulighed for at besøge Island eller Færøerne i perioden op til Første Verdenskrig, så ville han have fået det klare indtryk, at man dér opfattede Danmark som en kolonimagt, endda en kolonimagt af ubehagelig art.

Jeg tror også, at hvis hr. Estrup havde haft lejlighed til at overvære tvangsdeportationen af Thulebefolkningen i 1953, hvor man tvang familierne til i løbet af ganske kort tid at sætte sig i isnende kulde på deres hundeslæder og køre over isen mod en bygd 70 km borte – et projekt, som givetvis hverken hr. Estrup eller jeg ville have kunnet overleve, hvis vi havde været bragt i den situation – så ville han have forstået, at man dér umiddelbart opfattede Danmark som en kolonimagt.

Og det rækker jo længere frem. Vi har f.eks. haft hele Thulehistorien, som fru Ulla Tørnæs ganske vist mente var noget, man havde blæst op, men sådan tror jeg ikke man opfatter det i Grønland. Det har ikke været mit indtryk af debatten i Grønland, at man dér opfatter det som noget, der er blæst op. Man opfatter det tværtimod sådan, at Danmark og USA havde tilladt opstillingen af atomvåben på Grønlandsk territorium uden naturligvis at spørge Grønland om det.

Så lad os ikke stå her og blive rørstrømske over det historiske forløb, for det er der ikke ret meget der berettiger til, men lad os kigge fremad, og der er altså i dag et rigsfællesskab. Og jeg er enig med dem, som har det synspunkt, at det naturligvis ikke er den danske stat, der kan eller skal tage initiativ til en opløsning af rigsfællesskabet, og heller ikke til en fremskyndelse af den proces. Hvis rigsfællesskabet skal opløses, skal det ske som følge af et ønske fra Færøerne eller fra Grønland; det er indlysende.

Derfor er Enhedslisten også enig i den fremgangsmåde, som regeringen har lagt op til: at vi fra Færøerne og muligvis også fra Grønland modtager udspil om en forøget selvstændighed, og så må vi respektere de ønsker, som fremkommer fra de to landsstyrers side.

Efter Enhedslistens opfattelse er det fuldt ud forståeligt, hvis man i Grønland og på Færøerne når frem til den konklusion, at man ønsker fuld selvstændighed, at man ønsker fuld national

suverænitæt, og efter min mening ville det være overraskende, hvis det ikke en dag blev slutresultatet af den diskussion.

Og hvis det bliver sådan, at man ønsker øget selvstyre inden for rigsfællesskabets rammer, vil Enhedslisten naturligvis også respektere det og være med til at støtte, at de ønsker, der fremsættes om overførsel af f.eks. kompetenceområder, også bliver imødekommet, f.eks. det grønlandske landsstyes mangeårige ønske om øget indflydelse på det udenrigspolitiske område. Og dér er jeg nødt til at sige til statsministeren, at det er gået uhyre trægt med at få fremskridt på det område, og det gør det stadig væk – jo, det gør det desværre, men dér vil vi i hvert fald fra Enhedslistens side være med til at presse på for, at sådanne ønsker imødekommes.

Vi har i den danske stat et historisk ansvar for at have forceret en industriel udvikling i et land som Grønland, og derfor har vi også på det økonomiske felt et ansvar, som vi må vedstå os, og derfor har vi også et ansvar for, at problemerne med hensyn til de ting, der blev overdraget med hjemmestyreaftalen, men hvor bloktilskuddene ikke var i orden – hvilket f.eks. har ført til dette behov for renovering – bliver løst. Og vi er glade for, at regeringen er gået ind i dét og har givet tilsagn om at være med til at løse dem, men også på dette punkt vil vi presse på, for at det ikke skal ende i en syltekrukke.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg skal kvittere for hr. Keld Albrechtsens eksempler på dansk fremfærd på Grønland og andre steder, men jeg vil trods alt fastholde, at det ikke var noget, som det danske Folketing var bevidst om, og at det ikke var en beslutning, som var et udtryk for det danske folkestyre.

Derfor synes jeg stadig væk, at den bemærkning, som jeg gerne vil holde fast i, at Danmark ikke har været en kolonimagt, kan holde. Men det skal ikke opfattes på den måde, at jeg vil forsvare den beslutning, der blev truffet om Thule, eller den fremfærd eller i øvrigt mener, at man ikke vil kunne finde eksempler på dansk fremfærd, som kan kritiseres. Det tror jeg også hr. Keld Albrechtsen godt ved. Men der er meget forskel på den stil og så den stil, vi kender fra imperiers og kolonimagters fremfærd andre steder.